

היום נלמד בעזרת ה':

עירובין דף כג

משנה: הגינה והקרפף. מדאורייתא מקום מוקף מחיצות דינו רשות היחיד, אך רבנן גזרו על שטח גדול המוקף מחיצות שיהא 'כרמלית' (אינו כרה"י ואינו כרה"ר). ובזה נחלקו התנאים במשנה:

רבי יהודה בן בבא: בכדי להחשיב שטח פתוח המוקף מחיצות לרה"י מדרבנן (בכדי להתיר לטלטל בו) צריך ב' תנאים. א. שטח לא גדול יותר משבעים אמה ושיריים (שיריים = קצת פחות מאמה, דהיינו ארבע טפחים) על שבעים אמה ושיריים (שזהו שטח 'בית סאתיים' כשטח חצר המשכן, ואנו לומדים את דיני שבת מהמשכן עיין תוספות ד"ה שהוא). ב. שהמקום יהא מוקף לדירה כלומר שהמחיצות עשויות לשימוש למגורים. ולכן צריך שיהא בתוך השטח דירה, או שומירה = סוכת שומרים, או אפילו אם הוא סמוך לעיר שאז הוא עשוי לשימוש האדם שגר בסמוך נחשב כמוקף לדירה.

רבי יהודה: מספיק רק שיהא היכר שהמחיצות הוקפו לשימוש האדם (מאירי). ולכן אפילו אם המחיצות עשויות לבור, שיח, או מערה מותר לטלטל שם.

רבי עקיבא: אין צורך כלל בהיכר, אלא רק בתנאי של גודל השטח - שבעים אמה ושיריים.

רבי אליעזר: גודל השטח שהתחרו רבנן הוא דווקא במרובע. אבל אם השטח הוא שבעים אמה וכו' אבל הוא אינו מרובע, אפילו אמה אחת אורך יתירה על הרחב אסור לטלטל בו.

רבי יוסי: אם השטח הוא אורך פי שניים ברוחב אבל הוא בסך הכל שבעים אמה וכו' מותר.

רבי אילעאי בשם רבי אליעזר: מותר אפילו בשטח גדול מאד כבית כור (שלושים סאה. פי 15 משבעים אמה וכו').

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

אנשי חצר ששכח אחד מהן - מבני החצר ולא נתן את חלקו בעירוב, נמצא שהרשות שלו בחלקו בחצר אוסרת על שאר מבני החצר להוציא ולהכניס מבתיהם לחצר. הפתרון לכך שהוא יבטל את רשותו לבני החצר ואז הם יכולים להכניס ולהוציא ממנה אבל הוא אינו יכול. רבי אליעזר סובר שהמבטל את רשותו מבטל לא רק את חצירו אלא גם את ביתו ומשום כך מחתר לבני החצר להכניס להוציא דבכים מביתו לחצר.

גמרא: מאי תנא דקתני ועוד. כשתנא אחד שנה שני דברים בלי הלפסיק ביניהם מתאים לכתוב 'ועוד תנא רבי..', אבל אם יש הפסקה בין הדברים ע"י שחכמים ענו לו על דבריו, כבר לא מתאים לכתוב 'ועוד'. ודווקא כשענו לו ודיברו על נושאים נוספים, אבל אם רק השיבו על דבריו ממש אין זו הפסקה.

איכא בנייהו דבר מועט.. כחצר המשכן: שטח חצר המשכן היה 50 X 100 אמה. כאשר נרבע אותו, נחלק את השטח לשניים, וניקה את החצי האחד של 50 X 50 ונוסיף אותו על החצי השני של 50 X 50 כלומר אם נחלק את החצי הזה לרצועות נקבל 5 רצועות כפול חמש ריבועים, שכל ריבוע הוא 10 X 10 אמה. אם כן ניקח ארבע רצועות ונוסיף לכל צד, בנוסף ניקח ארבעה ריבועים מהרצועה החמישית ונוסיף לפינות שנוצרו לנו אחרי הוספת הרצועות. נשארנו עם ריבוע אחד של 10 X 10. וביתיים יש לנו כבר ריבוע בצד של 70 X 70 אמה. עכשיו ניקח את הריבוע של ה-10 שהוא בעצם 60 X 60 (אמה = 6 טפחים) ונוסיף אותו על ה-70 אמה ונקבל עוד ארבע טפחים, ועדיין ישאר לנו עוד 'שיעור מועט' של מעט יותר מאצבע.

העמד משכן על שפת חמישים: כאמור שטח חצר המשכן היה 50X100. את המשכן צריך להעמיד בתחילת חצי החצר השני מהכניסה, שזהו שפת חמישים אמה – לאחר שנגמרו החמישים אמה מהכניסה לחצר. בנוסף צריך להעמיד את המשכן באמצע רוחב החצר כך שישארו בכל צד של המשכן - הארוך 30 אמות, ורחב 10 אמות - 20 אמות לכל כיוון (משלושת הצדדים).

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

איכא בינייהו ריבועא דריבועה רבנן: רבי אליעזר ורבי יוסי שניהם סוברים שדוקא שטח של חצר המשכן נחשב לרה"י ולא יותר, ולשניהם בין אם השטח כצורת חצר המשכן ובין אם הוא מרובע נחשב לרה"י. אלא שנחלקו מה עיקר צורת השטח, וכלומר לכתחילה איך מעצבים את צורת השטח. לרבי אליעזר דווקא 'אורך פי שנים מהרוחב' כחצר המשכן, ואמנם אם ירבע ג"כ מותר וכפי שלמדו חכמים מהפסוקים של המשכן. ואילו לרבי יוסי דווקא שטח מרובע הוא העיקר וכפי שלמדו חכמים, אלא שגם שטח פי שניים ברוחב כחצר המשכן מותר.

קרפף שהוא יותר מבית סאתיים שהוקף לדירה - נזרע רובו הרי הוא כגינה. כיון שהמיעוט בטל לרוב, והרי גינה אינה מקום שדרים בו בני אדם וא"כ נחשב הדבר שהמקום לא הוקף לדירה ואסור לטלטל בו. אבל אם ניטע רובו באילנות אין הם מבטלים את שימוש האשם שם ועדיין נחשב כמוקף לדירה.

אבל קרפף שהוא לא יותר מבית סאתיים גם אם נזרע רובו מותר לטלטל בחלק שלא נזרע. כיון שמקום עד בית סאתיים מותר לטלטל בו גם אם אינו מוקף לדירה. ויש כאן דבר מעניין. שבחצר הזו ישנם עכשיו שני מקומות: א. גינה שאינה עשויה לדירה (החלק שנזרע). ב. חצר שעשויה לדירה (החלק שלא נזרע). ואף שהמקומות פרוצים זה לזה הם לא אוסרים בטלטול זה על זה, כיון שבשניהם מותר לטלטל.

דין זה נלמד מדברי רבי שמעון שגגות חצירות וקרפפות הסמוכות זו לזו מותר לטלטל מאחת לשניה את הכלים ששבתו בתוכם אפילו שכל אחת שייכת לבעלים אחרים. (אמנם אם הכלים שבתו בכניסת שבת בתוך הבית אסור להעבירם מהחצר לקרפף, כיון שהבית והקרפף שתי רשויות הם, אבל חצר וקרפף הם כמו רשות אחת).

מושגים בדף

גינה - מקום זריעת ירקות. **קרפף** - מקום מחוץ לעיר המשמש לאיחסון עצים. **בור** - עגול. **שיח** - חפירה צרה וארוכה כ'שוחה'.